

In lib. 1. cap. 9, sic inducit Btam. V. sibi loquenter “Ego sum Regina Cœli &c. Ego volo tibi dicere, quam dulciter ipse filius meus dilexit corpus, et quam dulciter Animam meam &c. Facto autem corpore meo, Deus a Divinitate suâ animam creatam, immisit Corpori, et mox anima cum corpore sanctificata est, quam Angeli custodiebant, et seruabant die, ac nocte. Cum autem anima Sanctificaretur, et Corpori coniungeretur, tanta Matri meæ aduenit letitia, ut impossibile esset dictu.”

Mittimus alia plura huius S. Faeminae testimonia quæ afferre facilè possemus, quia videri possum apud Piazza Act. V.

De Theologis verò Scolasticis, quid dicam? quis eorum innumera testimonia pro Immaculatâ Conceptione posset referre? [nota 1^a in fine] Meritò inter illos recenserè possumus hos omnes, quos initio huius Dissertationis adducere curauimus, et ex quibus ferè omnia quæ supra attigimus dessumpta à nobis fuisse ingenuè fatemur. Sed et Sacri Prædicatorum Ordinis Sapientissimi Theologi perplurimi pro pia nostra sententia scripsere, ita ut multo plures ex illius celebrimæ Religionis Magistris pro illa, quam contra illam ab auctoribus numerentur, quorum catalogum [nota 2^a in fine] gloriòsè terminatur li-

bello suplici a Reuerendissimo Magistro Generali nomine totius venerabilis Prædicatorum Ordinis die 10 Decem. an: 1843. Smo. Pont. Gregorio XVI oblato ad postulandam additionem verbi *Immaculata* in Præfatione Missæ; de quo suprà.

Sed de sententiâ Theologorum omnium quid est ambigendum, cum constet Academias ferè omnes piam opinionem sectari, et, vt iam antea dicebamus, illam à suis sub religionis iureiurando defendendam current et exigant? Nihil ergo est, quod moram temporis maiorem in hoc arguento impendamus, præsertim cum in extrema historiæ parte rursus de illâ sermo recurret.

Nullatenus verò silentio præterire hoc loco debemus, falsò Sanctæ Catharinæ Senensi reuelationem à Bandello adscriptam et postea a Card. Caietano instauratam, seu potius de Bandello desumptam. De hac re agit Piazza Act. VI art. 1. sub titulo: *Defensio S. Catharinæ Senensis a fictitiâ Reuelatione de Maculatâ Dei Genitricis Conceptione.* Ibi legi possunt quæ pro vtraque parte allegari solent; ibique soluta reperientur aduersæ fundamenta.

§. 7º *Rationes Theologicæ.*

Profundissimus P. Suarez quatuordecim congruentias

ad Immaculatam V. Mariæ Conceptionem theologicè confirmandam congesit; Pater verò Salazar in tractatu de Immaculatâ Conceptione quinquaginta adducit: nos autem eas tantum rationes, nec omnes, proferemus, quæ duabus his conditionibus præditæ sint; videlicet: quæ strictè theologicæ vocandæ sint; et quæ conclusione ineluctabili, [saltem vt nobis videtur] Conceptionem B. Mariæ Virginis Immaculatam et de fide definibilem ostendant.

Prima sit: Iuxta S. Thomam Assumptio B. Mariæ Virginis in cœlum de quâ Sacra Scriptura omnino silet, invictè probatur ex aniuersariâ totius Catholicae Ecclesiæ celebritate. quæ, vt suo loco dicebamus, æquiparari potest Canonizationi Sanctorum, in quâ decernitur officium publicum, et toti Ecclesiæ facultas illum recitandi conceditur. Hinc arguo à pari, et dico: ergo Conceptio Immaculata B. M. Virginis, dato et non concesso, quod de illâ Sacrae paginæ omnino silerent, invictè comprobatur ex non minore solemnitate, quâ nunc in vniuersa Ecclesiâ ab ortu vsque ad Ocassum Celebratam videmus: quæ si tempore Diui Thomæ extisset multò laculentiora suæ sententiæ testimonia nobis reliquisset, vti ex mox subiungendis apertissimè intelligetur. Sed hoc argumentum maiorí diligentia nobis expendendum videtur.

S. Thomas 3. part. quæst. 27. a. 1. in arg. Sed contra, ita scribit: Sed contra est, quod Ecclesia celebrat nati-

uitatem B. Virginis; non autem celebratur festum in Ecclesiâ, nisi pro aliquo Sancto; ergo B. Virgo in ipsâ suâ natuitate fuit sancta; fuit ergo in vtero sanctificata."

"Respondeo dicendum, quod, de sanctificatione B. Mariæ, quod scilicet fuerit sanctificata in vtero, nihil in scripturâ canonicâ traditur, quæ etiam nec de eius natuitate mentionem facit: *sicut tamen Aug. in serm. de Assumptione ipsius Virginis* rationabiliter argumentatur, quod cum corpore assumpta sit in cœlum (quod tamen scriptura non tradit) ita etiam rationabiliter argumentari possumus, quod fuerit sanctificata in vtero."

Hæc verba S. Doctoris notatu dignissima sunt; in illis etenim ineluctabile argumentum pro Immaculatâ Conceptione continetur: sic namque ipsis S. Thomæ verbis argumentor: Ecclesia celebrat Conceptionem ab omni labe puram B. Virginis; non autem celebratur festum in Ecclesiâ, nisi pro aliquo Sancto; ergo B. Virgo in ipsâ suâ Conceptione fuit Sancta; fuit ergo in illâ absque Originali maculâ.

Dicendum est igitur, quod de Conceptione Immaculatâ B. Mariæ, quod scilicet fuerit sine originali peccato, nihil in Scripturâ Canonicâ [literaliter et expresis terminis] traditur, quæ etiam nec de eius Natuitate mentionem facit. *Sicut tamen Aug. in Sermone de Assumptione*

ipsius Virginis rationabiliter argumentatur, quod cum corpore sit assumpta in Cœlum [quod tamen Scriptura non tradit]; ita etiam rationabiliter argumentari possumus, quod fuerit in *Conceptione præseruata à peccato originali, et sanctificata.* En ipsa omnino argumentatio S. Doctoris, ad stabiliendam sententiam nostram. Quæ si aduersarii fateantur inuictam ad sanctificationem B. Virginis in vtero ante Natuitatem; et ipse Angelicus Doctor fatetur rationabilem, id est, concludentem, ad Assumptionem corporalem in Cœlum; fateri necesse arbitror inuictam etiam esse ad Conceptionem Virginis Immaculatam stabiliendam abs controuersiâ.

Hoc quidem tali evidentiâ clarescit, vt P. A Porrecta, et ipse ex Dominicanâ Familiâ, et egregius S. Doctoris commentariis sapientissimis expositor, ad calcem huius loci dicat: “Cœterum sanctificatio ista, quamuis fuerit “à peccato originali [vt in responsione ad tertium] vtrum “fuerit ab illo actualiter iam contracto, aut ab illo de po-“tentia debitrice contrahendo, nondum est in præsenti arti-“culo à S. Doctore determinatum; sed more suo pruden-“tissimo, ne scilicet articulos commisceat adinuicem, et “vt omnia in locis propriis propriè tractentur, est se-“quenti articulo reseruatum. Videbis ergo ibi ad cla-“riorem quoque aliquorum dictorum in hoc articulo in-“telligentiam habendam.”

Sed et hanc quidem esse S. Doctoris mentem claris- simè colligitur ex responsione ad 3. art. 2. eiusdem quæstiōnis: argumentum est huiusmodi: “Prætera, non cele-“bratur festum, nisi de aliquo Sancto: sed quidam cele-“brant festum Conceptionis B. Virginis; ergo videtur “quod in ipsâ suâ conceptione fuerit Sancta, et ita, quod “ante animationem fuerit Sanctificata.”

“Ad tertium dicendum, quod licet Romana Ecclesia “conceptionem B. Virginis non celebret, tolerat tamen “consuetudinem aliquarum ecclesiarum illud festum ce-“lebrantium. Vnde talis celebritas non est totaliter re-“probanda. Nec tamen per hoc quod festum concep-“tionis celebratur, datur intelligi, quod in suâ conceptione “fuerit Sancta; sed quia, quo tempore sanctificata fuerit, “ignoratur, celebratur festum sanctificationis eius potiùs, “quam conceptionis in die conceptionis ipsius.”

Ex hac responsione, et ex collatione totius suæ doctrinæ deducendum esse videtur, cum Sapientissimo A. Porrecta, quod si D. Th. Romanam Ecclesiam celebrare festum Conceptionis suo tempore vidisset; si tantam uniuersi Catholici Orbis consentiōnem circa illam, et erga illam deuotionem, prout nunc est, cognouisset; si tot SS. Pontificum Constitutiones pro tali festo tunc temporis extitissent nullo pacto de Immaculatâ B. V. Conceptio-

ne ambiguisset quin immo talem S. Romanæ Ecclesiæ consuetudinem in omnibus æmulandam curasset; dicit enim ipse, vt supra vidimus: *maximam habet auctoritatem Ecclesiæ consuetudo, quæ semper est in omnibus æmulanda: quia et ipsa Doctrina Catholicorum Doctorum ab Ecclesiâ auctoritatem habet.* Vbi nomine Ecclesiæ intelligi debet Romana Ecclesia, vt optimè notat laudatus A Porrecta in hunc locum, cuius expositio super articulum secundum istius quæstionis 27 attentè perlegi debet: ibi namque perfectissimè et luculenter explicat mentem S. Doctoris, et ostendit “*quod non ita declinabat (S. Doctor) ad illam partem de Conceptionem B. Virginis actualiter in Originali, vt alteram opositam partem, aut velet aut dicere, esse condemnandam; et consequenter per hoc ipsum innuebat, quod ad verificandas scripturas de vniuersali redēptione per Christum factā sufficiebat, quod B. Virgo fuisset concepta de potentia proxima cum peccato originali, id est quod fuisset obnoxia, id est in debito, id est in periculo ad contrahendum peccatum huiusmodi in sui Conceptione.*

His positis, quæro iex quâ fonte doctrinam istam tenet Ecclesia, an lumine rationis vel lumine reuelationis? patet autem quod de hac re nihil ex se ratio monstrare potest: ergo per reuelationem: quod autem per reuela-

tionem tenet Ecclesia. ad fidem attinere et de fide definiiri posse constat: ergo sententia de Immaculato B. V. Mariæ Conceptu de fide potest definire.

Secundum est: multa definiuit Ecclesia vt fidei dogmata, ab omnibus sub anathemate profitenda, quæ nec in diuinâ scripturâ expressis et formalibus terminis continentur, nec semper et vbique ab omnibus ipsius Ecclesiæ Doctoribus et præsertim Patribus professa, tradita que fuerant vnanimiter. Pauca sufficient exempla. Primum sese nobis offert in ipsâ Beatissimâ V. Mariâ, de quâ tenet fideliter, teste Concilio Tridentino Oecumenico, quod omnia etiam venialia peccata in totâ vitâ vitauerit. Hæc verò doctrina nec in scripturâ sacrâ expressè continetur, et non semel ab aliquibus Patribus fuit contradicta, et hoc tamen non obstante, tenet semperque tenebit Sancta Catholica Mater Ecclesia, Btam. V. numquam actuali peccato inquinatam fuisse. Illorum Patrum testimonia latè refert Eruditissimus ac Sapientissimus P. Petavius in l. 14. De Incarn. c. 1.: hæc præcipua sunt; S. Basilus, qui B. Virginem fluctuationem et scandalum passam dicit in morte Christi; J. Chrysostomus, qui eadem vanam gloriolam captasse asserit non semel, aliaque indigna de ea affirmat; item Cirilus Alex., Amphilius seu auctor Orat. III. De Occursu

Domini; Proclus in **Orat.** VII; Maximus Taurinensis hom. 1 in Epiphaniam; Anselmus in lib. De excelentia B. Virginis, seu potius **Eadmerus** verus huius libri auctor; Origenes hom. 17 in **Lucam**; Tertullianus in lib. De carne christi; Auctor **Qæstionum** in Nouum Test, vt alios prætereamus quos etiam allegat Huetius in Originianis lib. 2, quæst. quarta, præsertim §. 3 pag. 66 et sequentes.

Ad quorum rationes singulas responsonem opportunam, veramque adhibet laudatus Petauius in eodem capite. Quod si hæc et similia nihil obstant quominus S. Ecclesia definiērit vt fidei dogma omnimodam a quacumque actuali vel leuissimâ maculâ inmunitatem Virginis Matris; iquid in contrario vrgere, vel quid impedire ad edendam fidei definitionem poterunt, nonnulla generalia et ambigua Patrum effata, quæ contra Immaculatam V. Conceptionem aduersarii p:roducere solent, et quibus satis supra fecimus?

Secundum exemplum sese nobis prodet in alia Sacrosancti Concilii Tridentini definitione, ea scilicet, quæ de libris Canonicis edidit. Nemo, quamuis parum sit in Theologia versatus, nescit, quantæ olim inter ipsos SS. Patres controuersiæ exortæ fuerint de libris sacris, aliis affirmantibus, aliis negantibus aliquorum librorum au-

thenticitatem. Omnes optimè norunt distinctionem illam Diuinorum librorum in Protocanonicos et in Deuterocanonicos originem traxisse ex discordiâ inter Antiquos illos et Sanctos Interpretes circa huius vel alterius libri, seu alicuius partis auctoritatem vel authenticitatem: nec dicatur dubitationem illam parui fuisse momenti, nam inter dissidentes magni nominis viri, et Hieronimus ipse Sanctissimus et Maximus in sacris Scripturis interpretandis Ecclesiæ Doctor, numerantur, et recensentur. Ergo de talibus libris parum sibi Patrum antiquitas veneranda consentiebat: et præterea nullo modo ex Scripturâ diuinâ eruitur et comprobatur, saltem de omnibus: His attamen non obstantibus, Sacros. Generalis Tridentina Synodus illorum authenticitatem sub anathemate definitam voluit. Quid igitur ad similem pro Immaculatâ V. Conceptione definitionem edendam obstabit, si non adeo aperta S. Scripturæ auctoritas, si non constans SS. Patrum in aliquibus sententia appareat?

Tertium exemplum desumi potest ex quæstione de validitate baptismi ab hæreticis ritè collati; quæ tantopere agitata fuit inter S. Ciprianum et Episcopos Africanos ex unâ parte, et S. Stephanum Pontificem et Occidentales ex aliâ. Hæc quæstio nullibi in diuinis litteris definita reperitur, fatentibus omnibus; nec de illâ vnanimis est

antiquorum sententia; et præterea adeo difficilis extitit, vt si nudâ tantùm ratione foret finienda, secundum S. Augustinum, fortè iudicium declinaret in aduersam sententiam, vt in Carthagin. Concilio accidit: tamen Sta. Catholica Mater Ecclesia de fide vt dogma ab omnibus tenendum, validitatem Baptismi ab hæretico collati solemnni decreto definiuit in Nicaeno Concilio.

Et ne aliquibus fortè videatur nos gratis affirmare, quod antiquorum de hac re sententia non sit vna; sufficiat breuiter referre sanctissimorum virorum nomina, qui nullum esse Baptisma Hæreticorum censerunt. De S. Cypriano et de Firmiliano, quem die 28 Oct. colit Ecclesia Græca, nemo dubitat; sicut nec de Carthaginense Concilio; De S. Dionisio Alexandrino affirmat S. Hieronimus; de S. Basilio testantur plures quos sequitur Sapientissimus Billuartius; de S. Athanasio, S. Optato Mileuitano, et S. Cyrilico Hierosolimitano nonnulli credunt propter aliqua eorum dicta.

Iam ergo, si tantorum contraria sententia minimè in re adeo graui, nec in Scripturâ contenta traditionem abrumpit, ita vt inter fidei dogmata iam a tempore Augustini validitas Baptismi ab hæreticis debitè collati recenseretur; iquid impedimenti afferant, pauca Santorum Patrum nec ex professo sed generaliter dicta, quæ

aduersari Immaculato B. Virginis Conceptui videntur, quin tandem aliquando omnium piorum nostri æui Catholicorum tam expetita, disiderataque huius Mysterii de fide definitio à Sede Apostolicâ proferatur? Si igitur nihil impediuit Tertuliani auctoritas aduersus infantium Baptisma; si nihil sacrarum litterarum silentium, tum de nobilissimo virtutum omnium commitatu quæ in anima simul cum Baptismi gratiâ, testante Concilio Tridentino, infunduntur; tum de multis aliis rebus, e. g. de formâ hominis substantiali, quæ, decernente Lateran. Concilio, est anima; quin ea omnia de fide definita sint; quid obstatuit, quominus, et Immaculata Mariæ Virginis Matris Conceptio definienda aliquando credatur?

§ 8 et ultimo. *De historiâ festi Immaculatæ Conc.*

Nihil iam superesse in hac postremâ parte nobis videatur, nisi vt facta quæ in totâ hacce dissertatione sparsa et de festo, et de re leguntur in vnum collecta, nonnullis additis, referamus.

Festum igitur Conceptionis B. M. vt iam supra vides, ortum antiquitùs, primis scilicet Christianitatis sæculis in Orientali Ecclesiâ habuit. De illo antiquissimæ liturgiæ, primariæ videlicet, mentionem faciunt: de illo, Emmanuel Comnenus Imperator qui obiit ann. 1180